

Návrhy témat pro závěrečné, bakalářské a diplomové práce

doc.PhDr. Věra Janíková, Ph.D
(janikova@ped.muni.cz)

Didaktik des Deutschen als Fremdsprache

- 1. Computergestützter Deutschunterricht**
- 2. Entwicklung der Sprechkompetenz (sprach- und mitteilungsbezogene Kommunikation, interaktives Sprechen, Diskussionsübungen....**
- 3. Entwicklung der Schreibkompetenz - Sachorientiertes Schreiben – Kreatives Schreiben**
- 4. Entwicklung der Sprechkompetenz (Schreibkompetenz) im fachsprachlichen Deutschunterricht**
- 5. Handlungsorientierter Fremdsprachenunterricht**
- 6. Landeskunde im Deutschunterricht**
- 7. Grammatik-, Wortschatzarbeit kreativ und motivierend**
- 8. Lernstrategien, autonomes Lernen im FSU**

Individuelle Vorschläge werden herzlich begrüßt.

PhDr. Alice Brychová
(brychova@ped.muni.cz)

Didaktik des Deutschen als Fremdsprache

- 1. Projektorientierter Unterricht im Fremdsprachenerwerb in der Schule
/ evtl. eine empirische Untersuchung/**
- 2. Analyse der im schulischen fremdsprachlichen Deutschunterricht benutzten Lehrwerke**
- 3. Die Möglichkeiten einer angemessenen Leistungsmessung und Bewertung der fremdsprachlichen Kompetenz im Rahmen des Fremdsprachenerwerbs**
- 4. Gruppenarbeit und Differenzierung im Deutschunterricht**
- 5. Computer- oder Videoeinsatz im fremdsprachlichen Unterricht**
- 6. Testaufgaben /+Entwurf praktischer Arbeitsblätter/ nach den Kriterien des Europäischen Referenzrahmens**
- 7. Der spielerische Aspekt beim Fremdsprachenlernen**

Diese und verwandte Themen können nach einer mündlichen Absprache bei mir in einer Abschlussarbeit ausgewählt werden

Mgr. Tomáš Káňa, Ph.D.
(kana@ped.muni.cz)

Textlinguistik, Stylistik, Pragmatik, Lexikologie

1. Porovnání českých a německých lexikálních prostředků textové koheze a koherence
2. (min. 5 podtémat)
3. Pro-Formy v němčině a češtině
4. (min. 4 podtémata)
5. Austriacismy slovanského původu ve slovníku „Wie sagt man in Österreich“
6. Suffixoidy – „-werk“ a „-zeug“ a jejich protějšky v češtině
7. Lexikální prvky „Kontaktumgrenzung“ a jejich frekvence podle komunikačních situací
8. Vulgarizmy v ČNPK
9. Expresivní výrazy v publicistickém textu

Všechny práce musejí být podloženy výzkumem. Lze dohodnout i další témata v těchto oblastech: Textová lingvistika, stylistika, pragmatika, lexikologie.

Návrhy:

Témata diplomových prací:

- Pojmenování rakouských ulic po moravských názvech obcí, popř. místních a pomístních jménech (toponymech, popř. oiko- a anoikonymech)
- Český a slovenský element ve vídeňském uličním názvosloví
- Kontrast historických (českých a německých) názvů brněnských ulic a náměstí – srovnání výskytu apelativních označení v originálním názvu
- Stejná motivace pojmenování některých brněnských a vídeňských názvů ulic a náměstí
- České názvy rakouských názvů obcí
- „*gasse“ a české protějšky u apelativ a proprií
- „*straße“ a české protějšky u apelativ a proprií
- Řešení překladu vlastních jmen v dětských románech J.K. Rowlingové „Harry Potter“ – srovnání českého a německého překladu s přihlédnutím k originálu (Téma vhodné především pro studenty kombinace němčina – angličtina)

Témata bakalářských prací

- Německý původ současných českých názvů obcí (toponym - endonym) (různé regiony; t.č. jsou již zadány Jižní Čechy)

- Apelatvní složka brněnského uličního názvosloví – porovnání německých a českých názvů
- „*maschine“ a české protějšky
- „*apparat“ a české protějšky
- „*werk“ a české protějšky
- „haupt-/Haupt.*“ a české protějšky
- Přechylování v němčině pomocí „*frau“ a české protějšky v ČNPK
- Přechylování v němčině pomocí „*in“ a české protějšky v ČNPK
- Česká diminutiva na „*ík“ a „*íček“ a jejich německé protějšky v ČNPK

Témata závěrečných prací

- Některé textové konektory v beletristickém díle podle vlastního výběru (porovnání českých a německých)
 - buď Proformy
 - nebo Rekurence
 - nebo kontextová synonyma
- Některé textové konektory v německých publicistických textech
 - buď Proformy
 - nebo Rekurence
 - nebo kontextová synonyma
- Porovnání struktury německého a českého textu teletextových zpráv ke stejnému tématu (např. ČT – ORF/ARD; Nova/Prima – RTL/Pro7)
- Metafory v německých sportovních zprávách
- Porovnání metaforických vyjádření v německých a českých sportovních zprávách
- Německé nápisy na náhrobcích moravských hřbitovů
- Německé verze informačních tabulí brněnských parků – odchýlení od normy
- Německé verze informačních tabulí brněnských parků – „překlady“ vlastních jmen (viz i některá témata bakalářských prací)

PhDr. Richard Rothenhagen
(rothenhagen@ped.muni.cz)

Geschichte, Landeskunde, kontrastive Linguistik

- 1. okruh: historická nebo současná problematika česko-německých, česko-rakouských nebo česko-švýcarských vztahů, především na základě regionálních nebo místních dějin.**
- 2. okruh: lingvistické práce srovnávací mezi češtinou a němčinou z oblasti lexikologie (všechny druhy slov), slovtvorby (především předpony, přípony, složeniny), morfologie i fonetiky.**
- 3. okruh: reálie neboli Landeskunde rovněž srovnávací ve smyslu inter-**

kulturního přístupu.

Všechna uvedená témata lze také spojit se způsobem praktické výuky nebo v podobě Lehrwerkanalyse.

PhDr. Hana Peloušková, Ph.D.

(pelouskova@ped.muni.cz)

Kontrastive Linguistik

Práce z oblasti kontrastivní lingvistiky (srovnání češtiny a němčiny). Jako materiálová báze bude využit česko-německý paralelní elektronický korpus.

Možná témata:

1. Syntakticko-sémantické vlastnosti jednotlivých německých předložek a jejich české ekvivalenty
2. Postavení českých a německých částic ve větě
3. Valence substantiv, adjektiv nebo sloves (definované skupiny)
4. Zastoupení větných struktur v určitých typech textu
a další po dohodě se školitelkou

PhDr. Mojmír Muzikant, CSc

(muzikant@ped.muni.cz)

Phraseologie und Linguistik

1. Klasifikace vět vedlejších v současných německých a českých gramatikách.
2. Věty vedlejší způsobové, jejich dělení a výrazové prostředky s přihlédnutím k češtině.
3. Příslopečné určení účinku a účinkové věty v publicistice.
4. Frazologismy v současném německém tisku.
5. Výpůjčky v současné němčině.

PhDr. Alena Kovářová

(kovarova@ped.muni.cz)

Phonetik und Phonologie

Analyse der Lehrmaterialien aus phonetischer Sicht:

- Ausspracheschulung in tschechischen Lehrbüchern
- Ausspracheschulung in deutschen Lehrbüchern
- Phonetik in den tschechischen und deutschen Lehrmaterialien (Vergleich der Phonetikteile)

Typische Aussprachefehler von tschechischen Muttersprachlern und Methoden ihrer Behebung

Der Akzent und die Reduktion in der deutschen Sprache der Gegenwart

PhDr. Olga Geislerová
(geislerova@ped.muni.cz)

Morphologie

1. Die Funktionen der einzelnen Zeitformen im Deutschen
2. Subjektive Aussageweise der Modalverben
3. Der Gebrauch des Konjunktivs im Deutschen
4. Die Ausdrucksmöglichkeiten der Aktionsarten
5. Funktionsverbgefüge in der Fachsprache
6. Der Einfluss des Englischen und Amerikanischen auf die deutsche Sprache

Mag. Roland Wagner
(wagner@ped.muni.cz)

Themenbereiche für schriftliche Arbeiten

Landeskunde

Verhaltensstandards und sprachliche Routinen komparativ

Wertewandel und die 68er-Bewegung in Deutschland (ggf. im Vergleich zum Prager Frühling)

Arbeiten zum aktuellen politischen Geschehen in Deutschland und Österreich (Wahlen, Reformprozess, aktuelle Debatten)

Soziolinguistik und Biliguismus-Forschung

Umfragen zu Spracheinstellungen (Attitüden) und Deutschlandbildern in Tschechien

Fallstudien zu bilingualem Spracherwerb und Sprachverhalten

Arbeiten zum deutsch-tschechischen Bilinguismus in Böhmen und Mähren

Studien zur Stellung des Deutschen im tschechischen Schulsystem und in der Wirtschaftskommunikation

PhDr. Jana Baroková
(barokova@ped.muni.cz)

Kinder- und Jugendliteratur

1. **Kleine literarische Formen im Unterricht**
2. **„Problembücher“ im Unterricht**
3. **Der Einsatz von Kinderlyrik im Unterricht**
4. **Erste Zuwendungsspiele und Kinderreim**
5. **Bedeutung des Lesens für die Entwicklung der Kinder**

Mag. Pavel Váňa
(vana@ped.muni.cz)

Literatur und Literaturwissenschaft

1. **Zur Auffassung der Lebenswerte im höfischen Epos am Beispiel W. von Eschenbachs Parzival.**
2. **Der deutsche Meistergesang und seine Bedeutung in der neuen gesellschaftlichen Situation des 13. Jahrhunderts.**
3. **Das deutsche Volksbuch, seine Bedeutung für das literarische Schaffen des 17. - 19. Jahrhunderts.**
4. **Die Suche nach Harmonie in den literarischen Werken der Romantik.**
5. **Der deutsche Bildungsroman.**
6. **Die Dichtung der Kriegs- und Nachkriegszeit am Vergleich des Dreißigjährigen Krieges, des Ersten und Zweiten Weltkriegs.**
7. **Die großen Novellisten der deutschen Literatur.**
8. **Die Sprache des Expressionismus in Verbindung mit den neuen Wegen der bildenden Kunst.**
9. **Sprachexperimente der Dadaisten und der Wiener Gruppe. Ein Vergleich.**
10. **Zur Lyrik der Vergangenheitsbewältigung – Paul Celan.**
11. **Das deutsche Dokumentartheater der sechziger Jahre.**
12. **Monothematische Arbeit zum ausgewählten Autor.**

JEN PRO: „Rozšiřující studium – německý jazyk pro střední školy“

**Mgr. Brigitte Sorger
(brigitte.sorger@idt-2005.at)**

Landeskunde im Sprachunterricht

Österreichische Landeskunde im Sprachunterricht an den Mittelschulen

(konkretes Thema nach Absprache)